

Z interpelací poslanců KSČM

Místopředseda vlády Pavel Bělobrádek (KDU-ČSL) odpověděl na písemnou interpelaci Miroslava Grebeníčka ve věci účasti místopředsedy vlády ČR na sjezdu Sudetoněmeckého landsmanšaftu.

Není obvyklé, aby ministři vlády ČR byli členy landsmanšaftu

MIROSLAV GREBENÍČEK, MÍSTOPŘESED KULTURNÍHO VÝBORU SNĚMOVNY

Snad si už mnozí zvykli na to, že zejména někteří funkcionáři KDU-ČSL a katoličtí preláti mají velmi blízko k organizacím Sudetoněmeckého landsmanšaftu. A přesto není ani mezi těmito lidmi až tolik obvyklé, aby se tak jako Daniel Herman přímo stali členy landsmanšaftu, nebo dokonce tak, jak to udělal on, se stali vůdčími figurami české odbočky některé z organizací landsmanšaftu.

V loňském roce ministr kultury vlády ČR a předseda české odbočky jedné z organizací landsmanšaftu Daniel Herman navštívil sjezd Sudetoněmeckého landsmanšaftu, kde veřejně tvrdil, že Československá republika se na tzv. sudetských Němcích dopustila etnické čistky. Ministr kultury Sobotkovy vlády a předseda české odbočky Ackermann Gemeinde skutečně veřejně obvinil Československou republiku z toho, že v případě československých Němců československý stát prý jednal bez zkoumání provinění a otázky zachování věrnosti republiky. To, co ministr Herman předvedl, by každého slušného premiéra muselo vést k odvolání ministra, který v jasném střetu zájmů se cítí více členem Sudetoněmeckého landsmanšaftu, než ústavním činitelem ČR. Premiér Sobotka to tehdy neudělal. Dokonce svého ministra podpořil tvrzením, že landsmanšaft prý ČR potřebuje k prosazování svých zájmů v Evropě.

Bernd Posselt, mluvčí a předseda landsmanšaftu, loni ocenil přítomnost ministra kultury Daniela Hermana na sjezdu Sudetoněmeckého landsmanšaftu, přičemž podle Posselta účast člena vlády ČR na sjezdu landsmanšaftu prý fakticky znamenala, že česká vláda - a já ho ocituji: »odmítla princip kolektivní viny uplatněný při poválečném odsunu německojazyčné menšiny.«

Místopředseda vlády ČR Pavel Bělobrádek, jak jste se mohli přesvědčit v jeho odpovědi na mou interpelaci, není jiný než Daniel Herman. Necítí prý a necítí ani při své letošní návštěvě sjezdu landsmanšaftu žádnou potřebu korigovat nepravdivé útoky Daniela Hermana na československý stát na český stát. Opět budu citovat: »Nic jsem nekorigoval, protože ministr kultury Daniel Herman v ničem nelhal.« Také místopředseda Sobotkova kabinetu zastává stejně jako jeho spolustraníka a ministr kultury pozici - znovu si dovoluji zopakovat slova člena landsmanšaftu Daniela Hermana, že země, které se staly součástí sovětského impéria, řešily pod diktátem Moskvy tyto otázky optikou etnickou. Nezkoumala se tedy vina, či nevína, nezkoumalo se, jestli se ti lidé třeba Hitlerovi za války postavili, ale bylo to na základě etnických čistek. Neuvěřitelné, že?

Jaká je historická a právní skutečnost?

Tedy to, co na rozdíl od ukřivděných nářků pohrobků Hitlerovy třetí říše, kteří rozbíjeli republiku a podporovali Hitlera až do posledních dnů okupace a války, je nezpochybnitelnou historickou a právní realitou. Daniel Herman a Pavel Bělobrádek fakticky optikou provinivších se a ve válce poražených Němců, jak jinak, zonglují údajným diktátem Moskvy. A chybí už, jen aby stejně jako prohrávající nacismu propadlí Němci a Německo začali se stesky a nostalgickými kalkuly boje s bolševismem a naděje, že se západními spojenci by se dalo mluvit a zkusit je obrátit proti Sovětskému svazu. V tomto ministr kultury a jeho stranický předseda se skutečně mýlí. O odsunu provinivších se Němců z Československa a Polska se nerozhodovalo pod žádným diktátem Moskvy. Tuto lživou sudetoněmeckou konstrukci by se neodvázal opakovat žádný odborně kvalifikovaný historik či právník. Právním východiskem odsunu bylo totiž skutečné rozhodnutí vítězných velmocí protihitlerovské koalice, jak je obsahem protokolu z Postupimské konference. Samotný odsun pak probíhal podle plánu Spojenecké kontrolní rady pro Německo. Nechci spekulovat o tom, jaká měřítka by byla uplatněna dnes na toho, kdo by rozbíjel suverénní státy, uplatňoval okupační teror a genocidu v rozměrech, v jakých to udělalo nacistické Německo a Němci podporující Hitlera. Vyhlazené Lidice, Ležáky a statisíce čs. obětí německé okupace, teroru a totální války nelze přece zlehčovat.

V tom druhém případě je lež rozšiřovaná ministrem kultury Danielem Hermanem a obhajovaná místopředsedou vlády Pavlem Bělobrádkem už ne pouhým lidoveckým projevem antisovětské zášti, ale přímým dokladem nevzácnějšího selhání osob, které zastávají funkce ústavních činitelů českého státu. Oba dva totiž v tomto případě útočí na českou veřejnost a přecházejí na pozici pohrobků nacismu tím nejhanebnějším způsobem. Klamou veřejnost a vlichocují se do přízně Sudetoněmeckého landsmanšaftu tím způsobem, že zahávají nesporná fakta a popírají platné zákony Československé republiky a právní řád ČR. Není těžké to prokázat přímo pomocí citace příslušných zákonů. Na rozhodnutí spojenců o povinnosti vlády odsunout Němce do Německa navazovaly a v duchu těchto dohod šly totiž konkrétní čs. zákony. Mám na mysli především ústavní dekret prezidenta republiky č. 33 z 2. srpna 1945 o úpravě čs. státního občanství osob národnosti německé a maďarské. Však také výslovně stanovil, že osobám, které prokážou, že zůstaly věrné Československé republice, nikdy se neprovinily proti národu českému a slovenskému a buď se činně zúčastnily boje za její osvobození, nebo trpěly pod nacistickým nebo fašistickým terorem, zachovává se československé občanství. Také dekret prezidenta republiky č. 108 z 25. října 1945 o konfiskaci nepřátelského majetku a fondech národní obnovy v § 1 uvádí: *Konfiskuje se bez náhrady, pokud se tak již nestalo, pro Čsl. republiku majetek nemovitý i movitý, zejména i majetková práva, který ke dni faktického skončení německé a maďarské okupace byl nebo ještě je ve vlastnictví osob fyzických národnosti německé nebo maďarské, s výjimkou osob, které prokážou, že zůstaly věrné Československé republice, nikdy se neprovinily proti národu českému a slovenskému a buď se činně zúčastnily boje za její osvobození, nebo trpěly pod nacistickým nebo fašistickým terorem.*

Z díkce citovaných dekretů je tedy nepochybné, že Němci, kteří se neprovinili a kteří se účastnili odboje nebo trpěli pod nacistickým nebo fašistickým terorem, nepodléhali odsunu. Nespadali ani

Karel Šidlo u lavic Gabriely Hubáčková, Květy Matušovské a Zuzky Bebarové Rujbrové

Marie Pěnčíková s ministry Marianem Jurečkou a Richardem Brabcem

mezi osoby, kterým bude konfiskován bez náhrady majetek. Československý stát tu postupoval s vědomím, že německým antifašistům a všem, kdo se neprovinili proti republice a zachovali jí věrnost, budou občanská práva zachována či po přezkumu vrácena.

Herman a Bělobrádek ignorují fakta

Lidovecký funkcionář a předseda odbočky Ackermann-Gemeinde Daniel Herman a jeho předseda Pavel Bělobrádek fakta ovšem ignorují. Reční o své údajné pravdě, tedy o tom, že podle nich Československý stát se dopustil svévolné etnické čistky a že jednal bez zkoumání provinění a otázky zachování věrnosti republice. Pavel Bělobrádek ve odpovědi na mou písemnou interpelaci na otázku, zda je postoj Daniela Hermana také postojem jeho a celé KDU-ČSL, odpověděl: »Můj vztah a celé KDU-ČSL k Německu je naprosto v souladu s oficiální linií ČR. - Asi neví o tom, že jsme na půdě sněmovny přijali zákon, že Edvard Beneš se zasloužil o stát.«

Musím se tedy ptát aspoň řečnickou otázkou, když už tu vicepremiér není přítomen, je skutečně vztah ministra kultury a místopředsedy vlády naprosto v souladu s oficiální linií ČR? Je skutečně to lhaní o mezinárodních souvislostech odsunu, to zahávání Postupimské dohody, pařížských dohod a popírání existence platných čs. zákonů a všechno to zpochybňování právního řádu republiky v souladu s oficiální linií ČR? Potřebuje skutečně ČR, aby jejím ministrem kultury byl předseda odbočky landsmanšaftu, který nezná a nechce uznat své ústavní povinnosti a platný právní řád? A potřebuje skutečně republika a její občané, aby se ministr kultury a místopředseda vlády podbízel Sudetoněmeckému landsmanšaftu a hanobil tak ostudně svým lhaním památku obětí nacismu a války a ohrožovali národní zájmy ČR?

Chci být správně pochopen. Rozhodně nepatřím k těm, kdo by obhajovali excesy odplaty, jako historik ale respektuji fakta. Období závěru války i měsíce po ní, než se situace stabilizovala a než republika a její státní moc převzala plnou kontrolu nad osvobozenou zemí, nutně byly spojeny s mnoha tragickými událostmi a s obětmi násilí, útrap, nemocí. Ovšem netýkalo se to jen Němců. Historikové mají plně právo seriózně zkoumat, co se tenkrát odehrávalo, jaké to mělo příčiny a souvislosti. Co ale považují za nepřijatelné, jsou pokusy pohrobků landsmanšaftu a jejich českých příznivců typu Daniela Hermana a Pavla Bělobrádky, aby stavěli - ty, co pomáhali rozbíjet republiku, kdo podporovali nacistický teror a Hitlerovu říši až do posledních dní její agonie, - aby je stavěli na roveň jejich obětí. Považují za ostudné takové pokusy opravdu stavět, tedy na roveň újmy a utrpení pachatelů nacistického teroru, a považují za nepřijatelné, aby osoby ve vysokých funkcích ústavních činitelů republiky falšovaly dějiny a útočily na právní základy a národní zájmy českého státu. Troufám si tvrdit, že rovné a upřímně míněné dobré vztahy s Německem a obecně vztahy se slušnými Němci nemohou začínat nedůstojným lhaním o dějinách a právních skutečnostech a podbíživým vymetáním sjezdů landsmanšaftu.

Pokud arcibiskup pražský kardinál Dominik Duka několikrát prohlásil, že odsun či vyhnání věřících německé národnosti znamenal pro římskokatolickou církev ztrátu téměř čtvrtiny věřících, ale i duchovních, tak by to neměl dávat do souvislosti s jejich národností či náboženskou orientací. Šlo totiž jednoznačně o jejich fašizaci. Právě ta je přivedla na cestu, kterou si sudetští Němci sami zvolili a na které setrvali až do onoho hořkého konce.

K ústní interpelaci Václava Snopka na nepřítomného ministra zahraničních věcí Lubomíra Zaorálka (ČSSD), který mu tento týden odpověděl písemně.

Mohou se sudetští Němci stále domáhat majetku v ČR?

VÁCLAV SNOPEK, ČLEN HOSPODÁŘSKÉHO VÝBORU SNĚMOVNY

Na Václava Snopka se obrátili znepokojení naši občané ohledně majetku sudetských Němců. V čem spočívá podstata tohoto znepokojení?

»Čerpám z veřejných sdělovacích prostředků. Cituji: Sudetští Němci se stále mohou domáhat majetku v ČR. Část z nich si stěžovala u soudu a uspěla. Majetkové nároky sudetských Němců v ČR trvají. Zemský soud v Mnichově zrušil změnu stanov krajanského spolku, kterou se uskupení nároku na vrácení majetku chtělo vzdát. Soud tak rozhodl na konci června. Nicméně rozhodnutí nenabývá právní moci a po měsíci bylo nutné vydat nějaké stanovisko. Zjistil jsem, že část takto militantně nastrojených sudetských Němců stále příživuje tuto myšlenku.

Ptám se vás, pane ministře: Ověřuje si Ministerstvo zahraničních věcí tyto skutečnosti a přijímá adekvátní opatření? Další otázka: Jsou skutečně majetkové nároky ošetřeny v mezinárodních smlouvách a zakotveny do právního řádu SRN a ČR?« zeptal se poslanec KSČM.

Ministr Zaorálek v odpovědi Snopka ujišťuje, že MZV ČR problematiku spojenou se sudetskými i Němci, stanovami Sudetoněmeckého krajanského sdružení a jejich navrhovanými změnami, dlouhodobě sleduje. Dále uvedl: »Sudetoněmecké krajanské sdružení na svém XV. Plenárním spolkovém zasedání v Mnichově schválilo změny stanov dne 28. 2. 2015. Změna stanov se týká úvodních článků, popisujících účel fungování sdružení« Zaorálek dále cituje, které výroky byly z nových stanov vypuštěny. SKS »prosazuje právní nárok na domovinu, její znovuzískání a tím i realizaci práva národnostních skupin na sebeurčení« a »hájí právo na vrácení zkonfiskovaného majetku sudetských Němců, případně na jeho rovnocennou náhradu nebo na odškodnění za něj«.

SKS, píše dál v odpovědi Lubomír Zaorálek, formulovalo dva nové body. V nich uvádí, že jeho cílem je: »podílet se na spravedlivém národnostním a státním uspořádání, v němž budou pro všechny garantována lidská a základní práva, právo na domovinu a právo na sebeurčení národů a národnostních skupin. K tomu patří i to, že ve všech členských státech EU bude ve všech svých částech neomezeně a závazně platná Listina základních práv EU. SKS dále prohlašuje, že hodlá: Porušení těchto práv, jako jsou genocida, vyhánění, etnické čistky, zločiny proti lidskosti, protiprávní a nelid-

na zářijové schůzi sněmovny

ské vyvlastňování a diskriminaci kdekoliv na světě odsuzovat a tam, kde k nim dochází, usilovat o jejich nápravu na základě spravedlivého vyrovnání.«

Ministr Zaorálek dále píše, že dle informací MZV však Zemský soud v Mnichově návrh na změnu stanov, zřejmě kvůli procedurálním důvodům, dosud nepřijal. »Bez ohledu na to, jaké je znění stanov, zda uvedená tvrzení obsahují, či ne, zůstává pozice české vlády stále stejná, a sice že právní a majetkoprávní vypořádání po 2. sv. válce zůstává neměnné. Německá vláda, podobně jako česká, prohlásila v česko-německé deklaraci, že nebude zatěžovat vzájemné vztahy politickými a právními otázkami pocházejícími z minulosti. Toto bylo dosud oběma stranami dodržováno a neexistují žádné důvody pro domněnky, že by mělo dojít ke změně. Rozhodnutí SKS o změně stanov lze vnímat jako snahu organizace přihlásit se dodatečně k duchu deklarace.«

Ministr zahraničí ČR závěrem také uvedl, že »jsme si pochopitelně vědomi skutečnosti, že změna stanov sama o sobě nemůže nic změnit, a nezmění na případných požadavcích jednotlivců týkajících se poválečného majetkového vyrovnání na německé, ale i na české straně.«

Zaorálek si podle svých slov není zcela jistý, co má poslanec Snopek na mysli, když mluví o »majetkových nárocích v mezinárodních smlouvách a jejich zakotvení do právního řádu SRN a ČR.« Pokud je tato otázka nadále vtažena k sudetoněmecké problematice, je odpověď negativní, zdůraznil Zaorálek.

Dvoustranu připravila Marie KUDRNOVSKÁ, FOTO – Josef ŠENFELD

Hana Aulická Jírovcová

Hovoří Marta Semelová.

Jan Klán

Zdeněk Ondráček v rozhovoru s Marií Pěnčíkovou a Vladimírem Koníčkem, v popředí Hana Aulická Jírovcová

Gabriela Hubáčková

Miroslav Opálka, Alena Nohavová a Milada Halíková

Vystoupení Soni Markové v rozpravě